

Stad Nieuwpoort schenkt het perceel met de historische fabrieksschoorsteen in Ramskapelle aan erfgoedorganisatie Herita vzw, met daarbij een investeringstoelage van 100.000 euro voor consolidatiewerken. De toren, die tijdens de Eerste Wereldoorlog dienstdeed als observatiepost, geldt als één van de belangrijkste oorlogsrelicten in de streek en is sinds 1992 beschermd als monument.

In de Koolhofstraat in de Nieuwpoortse deelgemeente Ramskapelle domineert de ruïne van een fabrieksschoorsteen het landschap. De schoorsteen maakte ooit deel uit van de steenbakkerij *Briqueteries, Tuileries et Céramiques*, opgericht in 1904-1905.

De fabriek, gelegen net ten westen van het dorpscentrum van Ramskapelle, kende een korte industriële bloei alvorens de productie abrupt werd stilgelegd bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog. De hoge fabrieksschouw kreeg toen een nieuw, strategisch doel: ze werd ingericht als observatiepost door de geallieerden, onder meer door de 126th (East Lancashire) Brigade en de Royal Engineers 428 Field Company.

Tijdens de IJzerslag in oktober 1914 lag de steenbakkerij in de frontlinie. Ramskapelle dreigde toen in handen van de Duitse troepen te vallen, maar de onderwaterzetting van de IJzervlakte voorkwam een doorbraak. De fabriek liep zware schade op, maar de tot observatietoren omgebouwde schoorsteen bleef overeind. Ze werd meermaals beschoten, waardoor ze in de loop der jaren geleidelijk in hoogte werd gereduceerd. Vandaag herinnert ze, gehavend maar krachtig, aan het harde oorlogsverleden van de stad en regio.

Consolidatie in handen van Herita

Tijdens de zitting van donderdag 15 mei 2025 besliste de Nieuwpoortse gemeenteraad om het geklasseerde oorlogsrelict over te dragen aan Herita vzw, een organisatie die gespecialiseerd is in het beheer en de restauratie van uniek erfgoed.

Met het aanvaarden van de schenking verbindt Herita zich ertoe het volledige consolidatieproces van het monument op zich te nemen. Dat omvat onder andere het aanvragen van erfgoedpremies, het verkrijgen van de nodige vergunningen, het organiseren van de aanbesteding en de opvolging van de werken tot en met de oplevering.

Schepen van Erfgoed Ann Gheeraert is bijzonder tevreden dat de schoorsteen een grondige en hoogkwalitatieve opknapbeurt krijgt:

"Als voormalige frontstad draagt Nieuwpoort een unieke verantwoordelijkheid om de tastbare sporen van de Grote Oorlog te bewaren. Relicten zoals deze observatieschoorsteen, maar ook Bommenvrij, de Duvetorre, de stationsruïne in Ramskapelle en de vele bunkers langs de vroegere frontlijn zijn stille getuigen van de wereldbrand die zich hier een eeuw geleden voltrok. We zijn het aan de geschiedenis verplicht om deze plekken met respect te behandelen en door te geven aan de volgende generaties."

De consolidatie-ingrepen die door Herita zullen worden uitgevoerd, moeten het verdere verval van de bakstenen toren tegengaan en de toekomstbestendigheid ervan garanderen. Burgemeester Kris Vandecasteele toont zich tevreden dat Herita de zorg over dit fragiele monument op zich neemt:

"We zijn bijzonder tevreden dat we kunnen rekenen op Herita, die als een echte schatbewaarder erfgoedmonumenten zoals deze schoorsteen met zorg beheert en restaureert. Hun deskundigheid is in dit dossier onontbeerlijk. We hopen dat deze samenwerking niet alleen leidt tot een duurzame instandhouding van het monument, maar dat de site op termijn ook beter ontsloten wordt voor het publiek. Deze plek verdient een prominente plaats in het verhaal van de Grote Oorlog, zowel binnen Nieuwpoort als in het bredere herdenkingslandschap. Een echte must see langs de vele oorlogsroutes die onze streek doorkruisen."